

Секція 1. Теоретико-методологічні засади мистецької освіти

МЕТОДОЛОГІЧНА СТРАТЕГІЯ У ФОКУСІ СЕРЕДОВИЩНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО» ЯК КОНКУРЕНТНОЗДАТНИХ ФАХІВЦІВ

Гордєєв С. І.

кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри режисури

Харківська державна академія культури

м. Харків, Україна

Шумакова С. М.

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури

Харківська державна академія культури

м. Харків, Україна

Піднімається тема стосовно методологічної стратегії середовищного підходу до професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Сценічне мистецтво» як конкурентноздатних фахівців, що є цілеспрямовано до виявлення умов максимального прояву та розвитку різнобічних талантів особистості майбутнього майстра сцени.

Ключові слова: *проблематика освітнього середовища; середовищний підхід; професійна підготовка за спеціальністю «Сценічне мистецтво» конкурентноздатний фахівець.*

The publication presents the topic of methodological strategy of the environmental approach to professional training in "Stage Arts" as competitive professionals, which is aimed at identifying the conditions for maximum manifestation and development of diverse talents of the future stage master.

Keywords: *problems of educational environment; environmental approach; professional training in the specialty "Stage Arts".*

Сучасність стало затверджує новітній контекст переосмислення освітнього середовища, окреслення нових контурів вирішення проблеми реалізації практичних технологій підготовки високопрофесійного фахівця нового покоління, конкурентного і креативного, з широким спектром необхідних професійних знань і компетентностей, що наполегливо продиктовано життєвими змінами в ритмі невблаганного перебігу часу.

У ряді пріоритетних напрямів модернізації сучасної художньої освіти актуалізується орієнтація на створення єдиного освітнього культурологічного простору, що сприяє творчій діяльності, затвердженню мистецько-творчого середовища з притаманними йому освітніми стратегіями і технологіями, спрямованими на формування гуманітарної культури особистості. Іншими словами, створення освітнього середовища як простору розвитку і становлення особистості, виховання людини культури. Нині у художній освіті здійснюється перехід до глибинних та корінних змін усієї її логіки й змісту, посилення дидактичного потенціалу освітнього простору, пошуку нових методологічних підходів.

Дидактичний потенціал створюваного освітнього простору реалізується на перетині культурної об'єктивності та сутнісних сил здобувача освіти, на перетині «середовищного» та «особистісного». У контексті професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Сценічне мистецтво», поза всяким сумнівом, художньо-освітній простір грає вирішальне значення у становленні їхнього оригінального особистого світосприйняття, що дозволяє зорієнтувати їх навчання на запити сучасного соціокультурного середовища та пов'язати з розумінням творення у професійній діяльності. Освітнє середовище у професійній підготовці здобувачів освіти за названою спеціальністю є середовищем, яке передбачає їх цілковите занурення у світ сценічної творчості, де акцент зроблено не стільки на передачу та засвоєння знань, скільки на оволодіння самотійним здобуттям знань щодо сутнісних основ професії,

вдосконалення умінь та навичок творчої діяльності, що створює основу професійного саморозвитку, самореалізації здобувача освіти.

Враховуючи те, що будь-яка творча діяльність зумовлює прагнення до вершин професійної майстерності, орієнтованість на соціальне визнання та досягнення успіху, вбачається ефективною методологічна стратегія професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Сценічне мистецтво», яка реалізує середовищний підхід до організації професійного виховання майбутніх фахівців. Адже розкриття навчальних та розвиваючих можливостей освітнього середовища є опосередкованим затвердженням середовищного діалогу через сценічне мистецтво.

Освітнє середовище в рамках діалогу «здобувача освіти – сценічне мистецтво» фокусується на площині актуальних смислів, що характеризуються варіативністю дидактичного впливу, яка зумовлює, у свою чергу, наповнення смислового поля здобувача внутрішньою різноманітністю всіляких сенсів. Така різноманітність надає «свободу польоту» самовизначення здобувача освіти стосовно професійної діяльності, можливості вибору її змісту, життєвих і професійних перспектив, успішної особистісної та професійної соціалізації. Вочевидь, що в епоху стрімких змін у всіх сферах життєдіяльності питання успішної соціалізації особистості в рамках впливу виховного компонента змісту освіти, як здатності системи освіти забезпечити досягнення цілей особистості та суспільства, у відповідність до нових соціокультурних реалій, має суттєве значення.

Середовищний підхід, сутність якого полягає, як вищезазначено, у розвитку особистості здобувача освіти залежно від навчально-виховних умов художньо-навчального середовища, передбачає систему дій з проєктування освітнього процесу, метою якого постає виявлення схильностей та обдарувань майбутнього митця сцени, відповідно до індивідуальних особливостей, здібностей та можливостей. Творче освітнє середовище професійної підготовки

здобувачів освіти за спеціальністю «Сценічне мистецтво» формує не просто творчі особистості майбутніх майстрів сцени, а особистості, що характеризуються здатністю до професійного самовдосконалення й саморозвитку як вільні й активні. Тож відбувається розвиток обдарованості особистості. Сам освітній процес постає варіативним, з огляду освітньо-педагогічних спрямувань і певних тактик індивідуальної роботи за фахом майстра-викладача зі здобувачем освіти, крім того, освітній процес є різноманітним і еластичним за конструкцією й орієнтацією на професійну конкретику спеціалізації.

Відповідно, методологічною стратегією в рамках середовищного підходу до професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Сценічне мистецтво» є створення особливого навчально-освітнього середовища з метою вибудовування на різних рівнях освіти такої освітньої установки, яка є цілеспрямованою до виявлення умов максимального прояву та розвитку різнобічних талантів особистості майбутніх майстрів сцени, що є основою їх професіоналізації та конкурентноздатності.

МИСТЕЦТВО СЛОВА В СТРУКТУРІ ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ ОСОБИСТОСТІ

Долматова М. П.

кандидат педагогічних наук, доцент

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

м. Ніжин, Україна

Стаття присвячена дослідженню актуальної проблеми формування естетичного досвіду особистості засобами мистецтва слова. Зокрема, в ній визначено сутність та структуру естетичного досвіду, показано результати аналізу науково-теоретичної літератури, висвітлено освітньо-виховні

Наукове видання

Мистецька освіта у міждисциплінарному вимірі

матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(7-8 червня 2022 р., м. Харків)

Збірник тез наукових доповідей
(електронне видання)

За загальною редакцією доктора педагогічних наук, професора,
професора кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
О.О. Матвєєвої

Відповідальний за випуск: О.О. Матвєєва
Комп'ютерна верстка: Г.С. Корчагіна

Тези друкуються в авторській редакції

**Відповідальність за дотримання вимог
академічної доброчесності та зміст несуть автори**

Підписано до друку 17.06.2022 Ум. друк. арк.. 6,74

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 29

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Криворізький державний педагогічний університет
Харківська державна академія культури
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

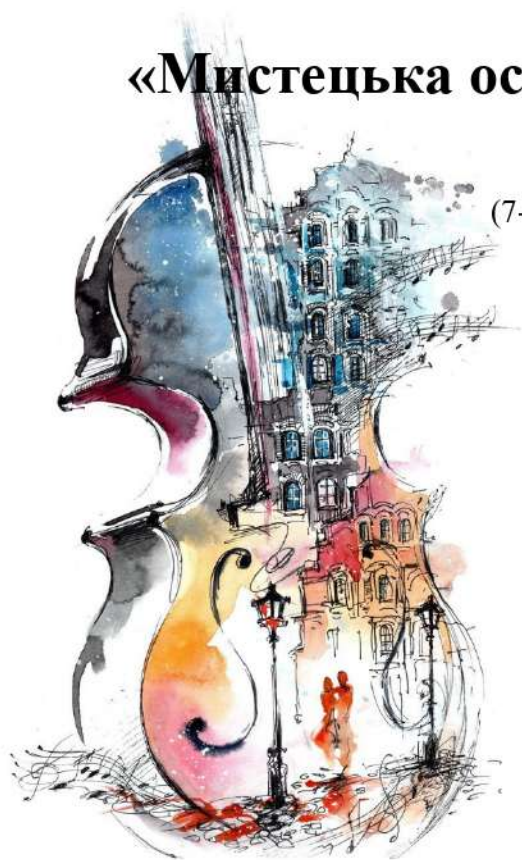
До 300-річчя з дня народження Г. С. Сковороди

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
конференції

**«Мистецька освіта у міждисциплінарному
вимірі»**

(7-8 червня 2022 року, м. Харків)

ХАРКІВ – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Криворізький державний педагогічний університет
Харківська державна академія культури
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

До 300-річчя з дня народження Г. С. Сковороди

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
конференції
**«Мистецька освіта у міждисциплінарному
вимірі»**
(7-8 червня 2022 р., м. Харків)

Харків-2022

УДК 37.016:7.02

Мистецька освіта у міждисциплінарному вимірі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (7-8 червня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. н., проф. О.О. Матвєєвої. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 137 с.

У збірнику відображено проблеми теоретико-методологічних засад мистецької освіти, професійної підготовки фахівців мистецького профілю, інноваційних технологій в системі мистецького навчання і виховання, реалізації дистанційного та змішаного навчання фахівців мистецького профілю та проблематика загальної мистецької освіти в умовах сучасних викликів.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
Протокол №6 від 15.06.2022 року

Видано за рахунок авторів.